

# Flyktningar, asylsøkarar og familiesameinte

Samarbeidsavtale mellom Stord statlege mottak og Vestland tannhelseteneste

# INNHALD

<b>1.0 Generelt om samarbeidsavtaler .....</b>	<b>3</b>
<b>2.0 Samarbeidsavtale med Stord statlege mottak .....</b>	<b>3</b>
2.1 Føremål med avtalen .....	3
2.2 Evaluering .....	3
2.3 Målgruppe.....	3
<b>3.0 Partane sitt ansvar og plikter .....</b>	<b>4</b>
3.1 Vestland tannhelseteneste .....	4
3.2 Stord statlege mottak.....	6
<b>4.0 Grunnlag og prinsipp for samarbeidet.....</b>	<b>7</b>
<b>5.0 Avtalesignering .....</b>	<b>8</b>
<b>6.0 Avtaletilpassing.....</b>	<b>9</b>
<b>7.0 Vedlegg .....</b>	<b>10</b>
Vedlegg 1 Registreringsskjema – Informasjon til tannklinikken .....	11
Vedlegg 2 Kontaktperson – tannhelsetenester .....	12
Vedlegg 3 Utgifter ved bruk av tolk.....	13
Vedlegg 4 Pasientar med rett til tannhelsehjelp i den offentlege tannhelsetenesta.....	14

## 1.0 Generelt om samarbeidsavtalar

Samarbeidsavtalar med kommunane i Vestland, er med på å fremje tannhelse i heile befolkninga og sørgje for nødvendig førebygging og behandling. Tannhelsetilbodet skal ha utgangspunkt i den enkelte sine behov, der målet er god tannhelse heile livet. Grunnlaget for god tannhelse skal leggjast gjennom god førebygging og behandling, med fokus på tidleg innsats. Det er viktig å sikre at alle får eit godt tilbod, etter det som til ein kvar tid er gjeldande retningslinjer. Tannhelsetilbodet skal vere oppsøkande og regelbunden og førebyggjande tiltak skal prioriterast før behandling.

## 2.0 Samarbeidsavtale med Stord statlege mottak

### 2.1 Føremål med avtalen

Det overordna målet med avtalen er å fremje god helse, førebygge tannsjukdom og gje nødvendig tannhelsehjelp til personar busett i statlege mottak. Samarbeidsavtalen skal sikre at målgruppa får tilpassa og gode tann- og munnhelsetenester, uavhengig av diagnose, språk og sosial bakgrunn. Samarbeidsavtalen skal bidra til reduksjon av skilnad i helse generelt og tannhelse spesielt for målgruppa.

### 2.2 Evaluering

Om det er behov for endring/justering av samarbeidsavtalen, kan ein av avtalepartane ta initiativ til eit møte for gjennomgang.

### 2.3 Målgruppe

Målgruppe for avtalen er flyktningar, asylsøkarar og familiesameinte busett i statlege mottak:

- Barn og unge (0–18) år har rett til gratis tannhelseteneste
- 19- og 22-åringar har rett til tannbehandling til redusert pris (19- og 20-åringar betalar 25 % og 21- og 22-åringar betalar 50 % av fastsett takst)
- Personar med psykisk utviklingshemming over 18 år

Sjå [vedlegg 4](#) for kva rettar andre vaksne personar har.

## 3.0 Partane sitt ansvar og plikter

### 3.1 Vestland tannhelseteneste

#### Generelt

Den offentlege tannhelsetenesta skal etter tannhelsetenestelova §1-3 gje eit «*regelmessig og oppsøkande*» tannhelsetilbod til ulike grupper. Denne avtalen gjeld for personar som er busett i statlege mottak; flyktningar, asylsøkarar og familiesameinte. Førebyggjande tiltak skal prioriterast før behandling.

#### Spesielt

1. For å sikre god kommunikasjon og informasjon, skal tannhelsetenesta invitere til samarbeidsmøte med Stord statlege mottak ein gong per år. Tannhelsetenesta er ansvarleg for møteinnkalling og referat.
2. Tannhelsetenesta har ansvar for å gje tilsette og bebuarar på det statlege mottaket fagleg støtte, opplæring og rettleiing etter dei til ei kvar tid gjeldande tilrådingane for god oral helse/tannhelse. I samarbeidsmøte blir det utarbeidd ein systematisk plan for gjensidig opplæring, rettleiing og fagleg støtte.
3. Tannhelsetenesta skal, etter skriftleg melding frå det statlege mottaket, kalle inn nye bebuarar som har rett på behandling ut frå tannhelsetenestelova. Skjema – [vedlegg 1](#) – skal brukast. Tannhelsetenesta skal sikre at dei som har rettar etter lova får nødvendig undersøking, diagnostikk og behandling. Behandlinga vil vere ut frå «[Veileder for god klinisk praksis i tannhelsetjenesten](#)» (IS-1589, Helsedirektoratet).
4. Tannhelsetenesta har ansvar for å vurdere om det er nødvendig med tolk for å sikre god informasjon og kommunikasjon og for å yte forsvarleg helsehjelp til pasienten. Utgifter til tolk for målgruppa i avtalen blir dekkja av tannhelsetenesta. Meir om finansiering av tolk ved tannbehandling finn du i [vedlegg 3](#). Tannhelsetenesta skal vere kjent med og følge [Rutine for bestilling og bruk av tolk i tannhelsetenesta](#).
5. Personar over 21 år som bur på mottaket må i hovudsak sjølv oppsøke tannlege og dekke utgifter til tannbehandling og tolk sjølv. Ved ledig kapasitet ved offentleg tannklinikkk kan også vaksne personar få behandling og oppfølging mot betaling. Sjå [vedlegg 4](#) for informasjon.
6. Det skal opprettast journal når brukar har takka ja til gratis tannbehandling.
7. Tannhelsetenesta skal legge til rette for at nødvendig tannbehandling skal utførast til tider som passar brukaren, og på ein måte som gjer det enklast mogleg for både pasient/brukar å nytte tilbodet.

8. Vestland tannhelseteneste kan kontaktast på [teams-tan-flyktingar@vlfk.no](mailto:teams-tan-flyktingar@vlfk.no) for generelle spørsmål knytt til målgruppa. Ved pasientspesifikke spørsmål eller spørsmål som gjeld sensitive opplysningar, så ta kontakt med tannklinikken på telefon.

## 3.2 Stord statlege mottak

### Generelt

Stord statlege mottak må bidra til at Vestland tannhelseteneste kan gje nødvendig tannhelsehjelp til flyktingar, asylsøkarar og familiesameinte som bur på mottaket. Stord statlege mottak skal, saman med Stord tannklinikk, bidra til at det er gode samarbeidsrutinar for personar busett på mottaket og den offentlege tannhelsetenesta.

### Spesielt

1. I samarbeidsmøte blir det utarbeidd ein systematisk plan for gjensidig opplæring, rettleiing og fagleg støtte slik at personell tilsett på mottaket har nødvendig kunnskap til å ivareta målgruppa i avtalen si orale helse.
2. Stord statlege mottak utnemner ein kontaktperson som har ansvar for samarbeidet med Stord tannklinikk. Sjå [vedlegg 2](#).
3. Stord statlege mottak skal sikre at alle brukarar, som etter loven har rett til gratis tannhelseteneste hos tannhelsetenesta i Vestland fylkeskommune, får informasjon om tilbodet.
4. Stord statlege mottak må sikre at brukaren har fylt ut og levert inn skjema «Informasjon til tannklinikken» - [vedlegg 1](#) - før tannbehandling startar.
5. Der brukaren har utfordringar med å møte på tannklinikken, bør ein samarbeide om å finne gode løysingar. Det er viktig at brukar møter opp til avtalt tid på tannklinikken.
6. «*Helsetjenester til asylsøkere, flyktinger og familiegjenforente*»<sup>1</sup> ligg til grunn for samarbeidet og avtalen med Stord statlege mottak.

---

<sup>1</sup> Helsedirektoratet (2015). Veileder for helsetjenester til asylsøkere, flyktinger og familiegjenforente [nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet (sist faglig oppdatert 15. september 2021, lest 19. oktober 2021). Tilgjengelig fra <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/helsetjenester-til-asylsokere-flyktinger-og-familiegjenforente>

## 4.0 Grunnlag og prinsipp for samarbeidet

- Brukaren sitt behov skal vere styrande for samarbeidet.
- Samarbeidet mellom Stord statlege mottak og Vestland tannhelseteneste skal sikre at brukaren får god informasjon, samtykker til behandlinga og at han/hon vert teken med på avgjerd som har noko å seie for eiga helse.
- Samarbeidet skal sikre at brukaren kan oppretthalde ei god oral helse. Dette inneber at brukaren:
  - ikkje har smerte, ubehag eller alvorlege lidningar i munnhola
  - har tilfredsstillande tyggefunksjon
  - kan kommunisere og ha sosial omgang utan problem der dette skuldast munn- og tannhelsa.
- I møte med flyktningar, asylsøkarar og familiesameinte, skal alle behandlast rettferdig og med respekt.
- Førebyggjande tiltak prioriterast før behandling og det er eit mål at den enkelte, i størst mogleg grad, skal vere i stand til å ta vare på si eiga tannhelse.
- Samhandlinga mellom Vestland fylkeskommune og Stord statlege mottak er prega av ønskje om kontinuerleg forbetring av tannhelsetilbodet til målgruppa.
- Samarbeidet er forankra i toppleiinga i Vestland tannhelseteneste og Stord statlege mottak. Alle som jobbar med målgruppa for avtalen er kjend med den.
- Vestland tannhelseteneste og Stord statlege mottak arbeider kunnskapsbasert og har fokus på å identifisere positive og negative faktorar som verkar på tannhelsa.
- Stord statlege mottak og Vestland tannhelseteneste skal setje av tid til å møtast og dele erfaringar og idear. Det skal vere låg terskel for partane til å ta kontakt med kvarandre.

## 5.0 Avtalesigning

*Avtalen må reviderast ved endring i lovverk, organisering og anna som er avgjerande for samarbeidet. Avtalen blir automatisk forlenga med eitt år om gongen med mindre anna er skriftleg avtalt. Avtalen gjeld fram til ny avtale vert utarbeidd og teken i bruk.*

*Stord statlege mottak*

*Vestland fylkeskommune –  
tannhelsetenesta*

---

*dato*

*underskrift*

*dato*

*underskrift klinikkleiar*



## 6.0 Avtaletilpassing

Om det er nødvendig med endringar eller tilpassingar i avtalen, skal det noterast her med dato og signatur frå begge partar:

## 7.0 Vedlegg

Vedlegg 1: Registreringsskjema – Informasjon til tannklinikken

Vedlegg 2: Kontaktperson – tannhelsetenester

Vedlegg 3: Utgifter ved bruk av tolk


Vedlegg 4: Pasientar med rett til tannhelsehjelp i den offentlege tannhelsetenesta

## Vedlegg 1 Registreringsskjema – Informasjon til tannklinikken

<b>Fornamn:</b>		<b>Etternamn:</b>	
Kvinne <input type="checkbox"/>			
Mann <input type="checkbox"/>			
<b>Fødselsdato:</b> (dd.mm.åååå)			
<b>Nasjonalitet/fødeland:</b>			
<b>Når kom du til Norge?</b> (dd.mm.åååå)			
<b>Kva mottak bur du på:</b>			
<b>Kva språk <u>snakkar</u> du:</b>		<b>Kva dialekt <u>snakkar</u> du?</b>	
<b>Kva språk <u>forstår</u> du:</b>		<b>Kva dialekt <u>forstår</u> du?</b>	
<b>Har du behov for tolk når du er på tannklinikken?</b>		Ja <input type="checkbox"/> Nei <input type="checkbox"/>	
<a href="#">Har du gjennomgått helsesjekk etter du kom til Noreg? (klikk for skjema)</a>		Ja <input type="checkbox"/> Ta med kopi av helseskjema til tannklinikken Nei <input type="checkbox"/>	
<b>Namn på kontaktperson på mottaket:</b>			
<b>Kontaktperson sitt telefonnummer:</b>			
<b>Kva telefonnummer skal timeinnkalling (sms) sendast til:</b>			

## Vedlegg 2 **Kontaktperson – tannhelsetenester**

*For å sikre eit godt samarbeid og at brukaren sitt behov for tilpassa tann- og munnhelse er i fokus, er det ønskeleg at det statlege mottaket utnemner ein kontaktperson til tannhelsetenesta. Kontaktpersonen skal vere bindeledd mellom mottaket og tannklinikken. Samarbeidet skal sikre nødvendig førebygging og behandling for brukar med rettar i tannhelsetenesta, der brukaren sitt behov styrer samhandlinga.*

<b>Namn på mottak</b>	<b>Stord statlege mottak</b>
<b>Namn på kontaktperson</b>	
<b>Namn på tannklinikk</b>	 Stord tannklinikk Vestland fylkeskommune
<b>Namn på kontaktperson på tannklinikken</b>	

I tillegg til at kontaktpersonen er bindeledd mellom mottaket og tannklinikken, skal kontaktpersonen:

- melde frå om nye pasientar på mottaket («Informasjon til tannklinikken») som har rett på tannbehandling hos den offentlege tannhelsetenesta
- melde frå om pasientar som flyttar frå mottaket
- bidra til at alle som har rett på det får tilbod om gratis tannbehandling
- gje beskjed til tannklinikk om det er behov for undervisning eller anna informasjon til personell på mottaket

Tannklinikken skal:

- kalle inn til samarbeidsmøte ein gong i året eller når det er behov for det
- gje nødvendig informasjon og undervisning slik at kontaktpersonane skal kunne utføre sine arbeidsoppgåver
- tilby undervisning for personalet på mottaket

Dato:

Kontaktperson -  
mottak:

Telefon:

E-post:

Kontaktperson -  
tannklinikk:

Telefon:

E-post:

### Vedlegg 3 **Utgifter ved bruk av tolk**

(jf kapittel 2.8 i nasjonal rettleiar: [Helsetjenester til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente](#))

Helsepersonell har ansvar for å vurdere om tolk er nødvendig for å sikre god informasjon og kommunikasjon, og for å yte forsvarlig helsehjelp. Den enkelte kommune må sørge for hensiktsmessig tilgang til og bruk av tolketjenester og finansiering av disse.

Tolkeutgifter i forbindelse med behandling ved offentlige helseinstitusjoner og hos private aktører som Regionale helseforetak (RHF) har inngått avtale med, skal dekkes av midler som er stilt til rådighet for de regionale helseforetakene gjennom statsbudsjettet.

#### **Bruk av tolk i forbindelse med tannbehandling**

Flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente som omfattes av gruppene i tannhelsetjenesteloven § 1-3:

Utgifter til tolk i forbindelse med tannbehandling til personer som omfattes av gruppene i tannhelsetjenesteloven § 1-3 eller som Stortinget har gitt rettigheter til tannhelsehjelp gjennom budsjettvedtak mv., dekkes over den offentlige tannhelsetjenestens budsjett. Se [Helsetjenester for flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente – Tannhelsetjenester](#).

Flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente som *ikke* omfattes av gruppene i tannhelsetjenesteloven § 1-3:

Personer som ikke omfattes av gruppene i tannhelsetjenesteloven § 1-3 eller gruppene som Stortinget har gitt rettigheter til tannhelsehjelp gjennom budsjettvedtak mv, må som hovedregel dekke utgifter til tolk i forbindelse med tannbehandling selv.

UDI dekker utgifter til tolk i følgende tilfeller:

- I forbindelse med akutt tannbehandling for beboere i ankomstsentre og transittmottak. Se [Helsetjenester for flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente – Tannhelsetjenester](#).
- Når beboer i mottak får innvilget søknad om tilleggsytelser til tannbehandling. Utgifter til tolk skal inngå i tannlegens kostnadsoverslag. Se mer om prosess for søknad om tilleggsytelser i [kapittelet Finansiering – Tannhelsetjenester](#).

## Vedlegg 4 Pasientar med rett til tannhelsehjelp i den offentlege tannhelsetenesta

(jf kapittel 5.3 i nasjonal rettleiar: [Helsetjenester til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente](#))

Fylkeskommunen skal sørge for at nødvendig tannhelsehjelp er tilgjengelig for alle som bor eller midlertidig oppholder seg i fylket, herunder flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente. Den offentlige tannhelsetjenesten må sørge for å skaffe seg oversikt over flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente som omfattes av gruppene som de har ansvar for.

[Nasjonal faglig retningslinje for tannhelsetjenester til barn og unge](#) anbefaler at den offentlige tannhelsetjenesten inngår [samarbeidsavtaler med asylmottak](#) om tannhelsetjenester til barn og unge 0-20 år som bor på mottak.

Dersom en beboer i ankomstsenter, transittmottak, ordinært mottak eller integreringsmottak uttrykker behov for tannhelsehjelp, skal tannhelsetjenesten kontaktes.

Personer som omfattes av følgende grupper har rett på nødvendig tannhelsehjelp i den fylkeskommunen der de bor eller midlertidig oppholder seg, jf. tannhelsetjenesteloven § 1-3:

- Barn og ungdom fra fødsel til og med det året de fyller 18 år.
- Psykisk utviklingshemmede i og utenfor institusjon.
- Grupper av eldre, langtidssyke og uføre i institusjon og hjemmesykepleie.
- Ungdom som fyller 19 eller 20 år i behandlingsåret.
- Andre grupper som fylkeskommunen har vedtatt å prioritere.

I tillegg har Stortinget, gjennom budsjettvedtak mv, gitt personer i følgende grupper rett til nødvendig tannhelsehjelp i den offentlige tannhelsetjenesten:

- Personer som mottar legemiddelassistert rehabilitering (LAR)
- Personer som på grunn av sin rusavhengighet mottar tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 nr. 6 og § 3-6 nr. 2
- Innsatte i fengsler i kriminalomsorgen

Flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente som omfattes av disse gruppene har rett til innkalling og nødvendig tannhelsehjelp fra den offentlige tannhelsetjenesten i det fylket de oppholder seg. Dette gjelder uavhengig av om de oppholder seg i mottak eller ikke.

Dersom det er tvil om en asylsøker er over eller under 18 år, skal personen behandles som mindreårig inntil utlendingsmyndighetene har fattet vedtak i personens asylsak, og herigjennom besluttet personens alder.

Kjeveortopedi omfattes ikke av tilbudet i den offentlige tannhelsetjenesten. Tannregulering med fast apparatur bør ikke igangsettes før pasienten har fått oppholdstillatelse og har blitt bosatt i en kommune. Kjeveortopedisk behandling krever langvarig oppfølging som ikke kan sikres før pasienten har fått innvilget opphold og det er avklart at vedkommende skal oppholde seg i Norge over tid, jf. forsvarlighetskravet i helsepersonelloven § 4.

## **Pasienter uten rett til tannhelsehjelp i den offentlige tannhelsetjenesten**

Flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente som ikke omfattes av gruppene som er listet opp i tannhelsetjenesteloven § 1-3 eller som Stortinget har gitt rettigheter til tannhelsehjelp gjennom budsjettvedtak mv., har ikke rett til tannhelsehjelp i den offentlige tannhelsetjenesten. De må derfor oppsøke tannlege og dekke utgiftene til tannbehandling selv.

Dersom en beboer i ankomstsenter, transittmottak eller annet mottak uttrykker behov for tannhelsehjelp, skal tannlege eller annet tannhelsepersonell kontaktes.

### **Beboere i ankomstsentre og transittmottak**

UDI dekker kun utgifter i forbindelse med akutt tannbehandling til beboere i ankomstsentre og transittmottak som ikke har rettigheter i den offentlige tannhelsetjenesten. For mer informasjon om hva som anses som akutt tannbehandling, fakturainformasjon mv., se [Kapittel Finansiering – Tannhelsetjenester](#).

Beboere i ankomstsentre og transittmottak må dekke kostnadene til behandling som ikke anses som akutt tannbehandling selv.

### **Beboer i ordinære mottak og integreringsmottak**

Personer som bor eller oppholder seg i mottak, mottar basisytelser fra UDI etter bestemmelsene i [Rundskriv RS 2008-035V1](#). Basisytelsene er ment å skulle dekke alle utgifter personen har til livsopphold, inkludert egenandel ved legekonsultasjon og utgifter til tannbehandling. Det vil si at pasienten som hovedregel må betale for tannbehandlingen selv, basert på takstene i den aktuelle tannklinikken.

Beboere som oppholder seg i mottak og ikke får betalt utgifter til nødvendige tannbehandling, kan få innvilget søknad om såkalte tilleggsytelser fra UDI, se mer i [kapittelet Finansiering – Tannhelsetjenester](#).

Asylsøkere med endelig avslag som oppholder seg i mottak kan få innvilget søknad om tilleggsytelser for dekning av utgifter til akutt tannbehandling. Se mer i [kapittelet Finansiering – Tannhelsetjenester](#).

### **Asylsøkere som bor utenfor mottak**

Asylsøkere som bor utenfor mottak må oppsøke og betale for tannbehandlingen selv, basert på takstene i den aktuelle tannklinikken.

Asylsøkere som bor utenfor mottak har ikke anledning til å søke om tilleggsytelser fra UDI.

